

næst har man fra flere Sider gjort Indvending imod den Bevillingsklausul, som indeholdes i § 5. Jeg skal foreløbig bemærke, at jeg ikke holder særdeles meget paa denne Bevillingsklausul, og skulde derfor det erede Thing ønske, at den gik ud, kan jeg gjerne være enig heri; men jeg vil dog bede atter at overveje, om det dog ikke er hensigtsmæssigt, at der gives en Maade, ad hvilken der kan aabnes en Udvei til at tilstede noget Saadant som f. Ex., at en Skytteforening kan holde Dvelfe. Man behøver ikke at være bange for, at denne Bestemmelse skulde blive benyttet paa den Maade, at man ad den Vej vilde tillade, at der afholdtes Klappjagter og deslige. Der er neppe Noget, der let vilde antage, at man med Jøge kunde sige, at Afholdelsen af en Klappjagt hører til den Slags Ting, som have almindelige Interesse. Jeg har i det Mindste netop sat disse Ord ind i Paragrafen for at forhindre dette; men det er et Spørgsmaal, som jeg, som sagt, ikke tvivler paa, at man nok vil kunne blive enig om, enten ved at lade denne Bestemmelse udgaa eller ved at revidere den paa en saadan Maade, at den ikke kan give Anledning til saadanne Misforstaaelser. Angaaende § 6 er der ogsaa ytret forskellige Meninger. Jeg skal med Hensyn til disse for det Første bemærke, at jeg er enig i at gaa ud fra den samme Betragtning som en æret Rigsdagsmand yttrede igaar, nemlig den, at det ikke er i sin Orden, at der skal afholdes Møder om Søndagen, til hvilke det er en tvungen Sag for Befolkningen at indfinde sig. Jeg mener nemlig, at det strengt taget vistnok er ikke blot en moralsk, men ligefrem en juridisk Pligt for en Mand, naar han er Medlem af Sogneforstanderskab eller Sligt, at indfinde sig ved Møderne, forsaavidt som han ikke har et virkeligt Forfald; men jeg synes ikke, at det er i sin Orden, at der lægges et saadant Baaud paa Folk, at de skulle være nødsagede til at gaa et saadant Sted hen om Selligdagen. Hvad angaar en anden Side af denne Sag, som vel nærmest staar i Forbindelse med § 6, og hvorom en anden æret Daler har ytret sig, nemlig at man ikke havde nogensomhelst Omfjorg for Statens Embeds- og Bestillingsmænd i denne Retning, saa vil jeg tilføje, at jeg fuldkommen under disse Mænd Søndagens No ligesaavel som Andre, og jeg vil ogsaa tilføje, at jeg meget godt veed, at der er meget civiliserede Lande, Lande, som i mange Retninger staa over os, hvor man fastholder Saadant i en meget høi Grad. Der er Lande, hvor man f. Ex. ikke paa nogen Maade vil lufte et Postkontor eller en Telegrafstation op om Søndagen, og hvor man, om man end ikke ganske stopper Jernbanetrafikken, saa dog i alt Fald indskrænker den meget betydelig. Dette veed jeg meget godt; men jeg gaar ud fra, at det er Noget, som i den Grad vilde stride imod den almindelige Anskuelse her i Landet, at jeg paa ingen Maade turde drifte mig til at frem-

komme dermed. Det vilde vistnok møde almindelig Uvillie her i Landet, om man vilde forsøge paa Sligt. Det er nu engang blevet en indgroet Vane hos os, at man kan faae sine Ting expedere haade med Posten og Telegrafen om Søndagen, og at man om Søndagen kan reise smaa og lange Ture ad Jernbanen lige saa vel som de andre Dage. Jeg tror, at dette er i den Grad gaet ind i vore Vaner, at det ikke vilde nytte Noget at byde Befolkningen, at det skulde være anderledes. Jeg vil nu, vendende tilbage til § 7, gjøre et Par Bemærkninger om et andet Punkt, som man ligeledes oftere er kommen tilbage paa under Forhandlingen her i Salen; det er da navnlig de forskellige Betragtninger, som ere fremsatte angaaende det Umulige i at holde de to Begreber: „offentlige Forelæsninger“ og „offentlige Forsamlinger“ ude fra hinanden. Jeg skal med Hensyn hertil bemærke, at det gjælder om disse Begreber som om saa mange andre, at det kan være vanskeligt at drage Grændsen paa et vist Punkt; men derfor kan man dog alligevel ikke lade være at benytte disse Begreber, og hvad særlig angaar Begrebet „offentlig Forelæsning“ i Modsetning til Begrebet „offentlig Forsamling“, saa er der dog alligevel en Forskjel tilstede der imellem, som maa gjøres og som gjøres. Jeg behøver i den Henseende blot at holde mig til Forordningen af 26de Marts 1845, som gjælder, og som har været gjældende her i Landet i 30 Aar. Den gjør netop denne Forskjel. I sin § 11 taler den om offentlige Forsamlinger og i sin § 12 om offentlige Forelæsninger, og den gjør netop denne Forskjel, idet der efter § 12 ikke er Noget i Veien for, at offentlige Forelæsninger kunne holdes uden Tilidelse, naar de holdes udenfor Gudstjenestetiden, medens derimod § 11 opstiller en meget snever Grændse med Hensyn til offentlige Forsamlinger, som slet ikke maa holdes førend Kl. 4, og som efter denne Tid kun maa holdes, forsaavidt Politiet tillader det. Der er neppe Noget i Veien for, at man nok vil finde ud af at gjøre denne Forskjel i det praktiske Liv for Fremtiden, ligesom man hidtil har gjort den i disse Tilfælde. — Med Hensyn til § 8 skal jeg kun gjøre den Bemærkning, at det efter min Opfattelse væsentligst er en Skjønssag, hvormange Dage man vil stemple som særlig høihellige Dage, og med Hensyn til dette Punkt mener jeg, at det vistnok især maa komme an paa den hos Befolkningen herskende Anskuelse i saa Henseende. Jeg tilføjer, at jeg ikke herom kan tiltage mig nogen absolut bestemt Mening, men jeg har troet, at der ikke var nogen særlig Grund til at betvivle, at Befolkningen betragter Store Bededag i dette Lys. Jeg vil imidlertid forudsige, at dette ogsaa hører de Ting, som man let vil kunne blive enig med mig om, desom man mener, at der bør foregaa en Forandring i denne Retning. — Med Hensyn til § 9 skal jeg gjøre